

УТВЪРДИЛ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА ДФ"ЗЕМЕДЕЛИЕ"
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ: (П)
(ИВАН ХРИСТАНОВ)

(Дата на утвърждаване: 22.04.2026 г.)

УКАЗАНИЯ
ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СХЕМА НА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

„Помощ за компенсирание на материални щети по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери в резултат на природни бедствия”, настъпили през 2025 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Правно основание

1.1. Чл. 25, параграф 1, 2, 4, 5, 6, 7 „б“, 9, 10 и 11 и чл. 37, параграф 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 „б“, 9 и 10 от Регламент (ЕС) 2022/2472 на Комисията от 14 декември 2022 година относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

1.2. Одобрена от Европейската комисия пренотификация на схема на държавна помощ „Помощ за компенсирание на материални щети по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери“, с регистрационен номер SA.108801, публикувана в регистъра на държавните помощи на 01.07.2023 г.

1.3. Чл. 12, ал. 1, т. 2, ал. 2, т. 1, буква „а“ от Закона за подпомагане на земеделските производители;

1.4. Параграф 1, т. 24 на Допълнителни разпоредби на Закона за животновъдството.

1.5. Решение на Управителен съвет (УС) на ДФ“Земеделие“, Протокол № 255/20.04.2026 г.

2. Цел на помощта - компенсирание на материални щети в сектор „Животновъдство“ за загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери и пчелни семейства, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия и от природни бедствия.

3. Вид подпомагане - състои в безвъзмездна субсидия, предоставяна пряко на земеделските стопани.

4. Бенефициери

4.1. Помощта се предоставя на физически лица, еднолични търговци и юридически лица, регистрирани като земеделски стопани съгласно Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани;

4.2. Земеделските стопани да нямат изискуеми задължения към Държавен фонд „Земеделие“;

4.3. Земеделските стопани да нямат изискуеми публични задължения към държавния бюджет;

4.4. Помощ за компенсирание на материални щети по чл. 37 от Регламент (ЕС) 2022/2472 по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери, които щети са причинени от природни бедствия, се предоставя на микро-, малки, средни предприятия по смисъла на Приложение I от Регламент (ЕС) 2022/2472;

4.5. Предприятие, което е станало в затруднено положение поради загубите или щетите, причинени от неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на

природно бедствие, е допустимо за компенсиране на щети по чл. 25 от Регламент (ЕС) 2022/2472.

За компенсиране на щети по чл. 37 от Регламент (ЕС) 2022/2472 бенефициерите могат да бъдат предприятия в затруднение по смисъла на чл. 2, параграф 59 от Регламент (ЕС) 2022/2472;

4.6. На подпомагане подлежат земеделски стопани, **включени в изготвен от Министерство на земеделието и храните (МЗХ), Регистър с издадени констативни протоколи от Областните дирекции „Земеделие“ (ОДЗ)** за унищожени от природни бедствия селскостопански животни и пчелни кошери и пчелни семейства;

4.7. През 2026 г., по настоящата схема за държавна помощ се подпомагат земеделски стопани, включени в Регистъра на МЗХ на издадените констативни протоколи, за щети през 2025 г.

5. Бюджет

Годишен бюджет по помощта за 2026 г.: **34 095 евро.**

Размерът на помощта се определя в бюджета на ДФ „Земеделие“ и е в рамките на максималния бюджет.

Размерът на помощта за всяка година (годишен размер) се определя в годишния бюджет на ДФ „Земеделие“ и се предоставя след решение на УС на ДФ „Земеделие“ в рамките на максималния бюджет.

Когато сумата на заявените средства надхвърля размера на определения годишен бюджет, се определя коефициент на редукция, с който се преизчислява размера на помощта на всеки заявител.

6. Срок на прилагане:

Помощта се прилага от датата на получаване на окончателния номер на помощта в регистъра на държавните помощи на Европейската комисия до 31.12.2029 г., съгласно чл. 64 от Регламент (ЕС) 2022/2472.

7. Допустими разходи и размер на помощта

7.1. Държавната помощ се предоставя за щети по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери, вследствие на природни бедствия.

По реда на чл. 37 от Регламент (ЕС) № 2472/2022 държавната помощ ще бъде предоставяна за щети по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери вследствие на природни бедствия.

По смисъла на чл. 37, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 2472/2022, допустимите за компенсиране са материалните щети за унищожени пчелни семейства и унищожени селскостопански животни и пчелни кошери от неблагоприятно климатично събитие, приравнено на природно бедствие и от природни бедствия. Допустимите разходи са щетите, възникнали като пряко последствие от природното бедствие, оценени от публичен орган, от независим експерт или от застрахователно предприятие.

На основание на чл. 37 от Регламент (ЕС) № 2472/2022, изчисляването на материалните щети се основава на икономическата стойност на засегнатия актив преди бедствието. Те не могат да надхвърлят намалението на справедливата пазарна стойност, причинено от бедствието, по-специално разликата между стойността на имуществото непосредствено преди и непосредствено след събитията.

По отношение на чл. 37 от Регламент (ЕС) № 2472/2022 - Компенсациите ще бъдат изплащани за материални щети по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери, които щети са причинени от природни бедствия посочени в чл. 2, параграф 38, а именно земетресения, лавини, свлачища и наводнения, смерчове, урагани, вулканични изригвания и горски пожари, възникнали по естествен път.

7.2. Във връзка с изискванията на чл. 37 от Регламент (ЕС) № 2472/2022, помощта и всички други плащания, получени за компенсиране на щетите, включително плащания по застрахователни полици, са ограничени до 100% от допустимите разходи. Предвид това, помощта се намалява с плащанията по застрахователни полици и други плащания, получени за компенсиране на допустимите по схемата щети.

7.3. Помощ по чл. 37 от Регламент (ЕС) № 2472/2022 няма да бъде изплащана за компенсиране на щети, причинени от природни бедствия на сгради, оборудване и др.

7.4. Изчисляване на загубите и определяне на размера на помощта.

Загубите за загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери и пчелни семейства ще бъдат изчислявани на равнището на отделния бенефициер.

Министерство на земеделието и храните определя общия брой на загиналите селскостопански животни и унищожени пчелни кошери и пчелни семейства по информация на Областните дирекции „Земеделие“ и Областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ).

На базата на данни от Системата за агропазарна информация - САПИ ЕООД за средни пазарни цени за кг/ж.т. по видове и категории селскостопански животни, в т.ч. и на чистопородни разплодни животни, отводки и кошери /по системи/, Министерство на земеделието и храните (МЗХ) определя индивидуалния размер на помощта по видове и категории животни за щетите, настъпили през съответната календарна година, и изготвя предложение до Управителния съвет на Държавен фонд „Земеделие“.

7.5. Размер на помощта по видове и категории животни:

Животни по видове и категории, подлежащи на обезщетение	Единична цена евро/бр.
овце над 12 месеца	183,32
говеда над 12 месеца	1 267,50
теле на 4,9 мес.	511,10

II. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОМОЩТА

1. Ежегодно министърът на земеделието и храните или оправомощено от него лице издава заповед за сформирание на експертни комисии за установяване вида и броя на загиналите селскостопански животни и унищожените пчелни кошери и пчелни семейства;

2. При подадено заявление от земеделските стопани, експертните комисии за целите на удостоверяване на щетите по чл. 37 от Регламент (ЕС) 2022/2472 извършват проверки на място, непосредствено след настъпилото природно бедствие, като издават констативни протоколи за материалните щети по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери. Констативните протоколи се заверяват минимум от трима представители на отделни структури на МЗХ.

3. При проверката на място се извършва фактическа проверка за установяване на броя загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери и пчелни семейства, спрямо наличните преди събитието, в т.ч. и животните под селекционен контрол;

4. Протоколи за удостоверяване на щети.

Протоколи по чл. 37 от Регламент (ЕС) 2022/2472 - След приключване на процедурата по издаване на констативни протоколи Областните дирекции „Земеделие“ предоставят в МЗХ попълнени регистри на протоколите, които се изпращат на Държавен фонд „Земеделие“.

5. Министерство на земеделието и храните ежегодно изготвя насоки за дейността на експертните комисии и обобщава информацията, получавана от Областните дирекции „Земеделие“ за издадените констативни протоколи.

6. Констативните протоколи и/или протоколите се издават за даден период за съответната календарна година и поотделно за всяко природно бедствие, непосредствено след възникване на щетите.

7. Неблагоприятните климатични събития и природните бедствия се обявяват със заповед на министъра на земеделието и храните, като докладът към заповедта се съпровожда с метеорологична информация от Националния институт по метеорология и хидрология към Българска академия на науките - НИМХ към БАН;

8. Във връзка с изискванията на чл. 37 параграф 10 от Регламент (ЕС) 2022/2472, помощта и всички други плащания, получени за компенсиране на щетите, включително плащанията по застрахователни полици, са ограничени до 100% от допустимите разходи;

9. Размерът на държавната помощ (за загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери и пчелни семейства, в резултат на неблагоприятно климатично събитие, приравнено на природно бедствие и природни бедствия), указанията за прилагане на помощта и сроковете за изплащане се определят с решение на Управителния съвет на Държавен фонд „Земеделие”. Фондът определя индивидуални компенсации на всеки земеделски стопанин;

10. Помощта може да се изплати в рамките на четири години след обявяване на неблагоприятното климатично събитие, приравнено на природно бедствие или природни бедствия.

11. Лицата, които имат издадени протоколи, кандидатстват за подпомагане в Областните дирекции на ДФ „Земеделие” (ОД на ДФЗ) по постоянен адрес на физическото лице (при кандидатстване на физическо лице) и по седалището на едноличния търговец и юридическото лице (при кандидатстване на едноличен търговец и на юридическо лице). ОД на ДФЗ извършва документална проверка за верността на информацията, предоставена от кандидата за подпомагане, както и за спазването на изискванията за допустимост на заявлението.

III. ДОКУМЕНТИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

1. Заявление за подпомагане, генерирано от системата на ДФ „Земеделие”;

2. Извлечение от регистър по Наредба 3 от 1999 г., удостоверяващо актуална/активна регистрация за земеделския стопанин (*проверката се извършва от служител на съответната ОД на ДФЗ*).

3. Извлечение от Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) (*проверката се извършва от служител на съответната ОД на ДФЗ*).

4. Разпечатка от проверка за наличие или липса на публични задължения към държавния бюджет (*проверката се извършва от служител на съответната ОД на ДФЗ служебно, от официалната интернет страница на НАП*).

5. Оригинален констативен протокол за материални щети по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери и пчелни семейства, вследствие на природни бедствия неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

6. Застрахователна полица, удостоверяваща застраховането на засегнатите селскостопански животни или пчелни кошери през годината на обявяване на събитието (оригинал или копие, заверено от застрахователната компания) – прилага се в случай на застраховане;

7. Документ, доказващ изплащането на застрахователната щета вследствие на настъпилото природно бедствие.

8. Пълномощно по образец (нотариално заверено), в случай на кандидатстване чрез упълномощено лице.

IV. СРОКОВЕ НА ПОМОЩТА

1. Срок за подаване на заявления: **от 07 май до 15 май 2026 г.**

2. Срок за изплащане на средствата: **до 29 май 2026 г.**

Допуска се изплащане на помощта и след срока, само при наличие на депозирано заявление, в периода посочен в т. 1, при възникнали казуси и обстоятелства, изискващи извършване на допълнително обследване допустимостта за подпомагане на съответния бенефициер.

V. КОНТРОЛ И ОТГОВОРНОСТИ/СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

1. Помощта съгласно тази схема е вид държавна помощ, предоставена при условията на правото на Европейския съюз в областта на държавните помощи;

2. Земеделският стопанин няма право да ползва друго публично финансиране за едни и същи разходи, за които се предоставя подпомагане съгласно схемата. Когато кандидатства за друго публично финансиране, уведомява ДФ „Земеделие”. Подпомагането по реда на

тази схема се прекратява от датата на получаване на друго публично финансиране. Публично финансиране означава както средства от държавния бюджет, така и средства от бюджета на ЕС, независимо от органа, който ги предоставя. В случай на двойно финансиране, както и представяне на неистински документи, помощта става изискуема и подлежи на възстановяване, заедно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

3. Помощта, съгласно чл. 1, параграф 4, буква „а“ на Регламент (ЕС) 2022/2472, не се прилага в случаите, когато не са изключени изрични плащания на индивидуална помощ в полза на предприятие - обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар.

Условието по чл. 1, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/2472 не се прилага за помощта по чл. 37 от Регламент (ЕС) 2022/2472.

4. Не се изисква стимулиращ ефект за помощи по чл. 25 и чл. 37 от Регламент (ЕС) 2022/2472, съгласно чл. 6, параграф 5, букви „г“ и „й“ от Регламент (ЕС) 2022/2472 .

5. При подпомагане при условията на тази схема не се допуска промяна по отношение на субектите, които се подпомагат.

Помощ за компенсиране на материални щети по чл. 37, по загинали селскостопански животни и унищожени пчелни кошери, които щети са причинени от природни бедствия, се предоставя на микро-, малки и средни предприятия по смисъла на Приложение I Регламент (ЕС) 2022/2472.

6. Публикуване и информация

Във връзка с изпълнение на изискванията на член 9 от Регламент (ЕС) 2022/2472, на уебсайта на Министерството на земеделието и храните се поддържа актуален списък на държавните помощи, съдържащ информация за видовете помощи, период на подпомагане, правно основание, цел, форма и интензитет на помощта, както и препращане към официалния уебсайт на Комисията, където са публикувани всички държавни помощи (обобщена информация, в случаите на помощи, освободени от нотификация, или решенията на ЕК относно съвместимостта с правилата за държавни помощи).

На уебсайта на предоставящия орган на държавни помощи в земеделието - Държавен фонд „Земеделие“ се публикуват указания за прилагане на всички държавни помощи в земеделието, попадащи в обхвата на груповото освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

При спазване изискването за прозрачност и публикуване на информацията, в съответствие с чл. 9, параграф 1, б. "в" от Регламент (ЕС) 2022/2472, на сайта на ДФ "Земеделие" се публикува информация за всяка отпусната индивидуална помощ, надхвърляща 10 000 EUR за бенефициери, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство.

7. Докладване

Във връзка с изискванията на чл. 11 от Регламент (ЕС) 2022/2472, годишният доклад (в съответствие с глава III от Регламент (ЕО) № 794/2004) за прилагането на настоящия регламент за всяка цяла година или всяка част от годината, през която се прилага настоящият регламент, съдържа и метеорологична информация относно вида, времето, относителната сила и местоположението на климатичното събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, посочено в чл. 25 от Регламент (ЕС) 2022/2472 или на природни бедствия в селскостопанския сектор, посочени в чл. 37 от Регламент (ЕС) 2022/2472.

8. Наблюдение

В изпълнение на изискванията на член 13 от Регламент (ЕС) 2022/2472 за поддържане на подробни записи с информация и подкрепяща документация, чрез която може да се установи изпълнението на всички условия, определени в регламента, в Министерство на земеделието и храните се съхранява официална документация и информация относно изпратените уведомления до Европейската комисия, решенията на ЕК за схемите за държавна помощ, помощите, попадащи в обхвата на групово освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

Подробните записи с информация и подкрепяща документация, чрез които може да се установи изпълнението на всички условия, определени в Регламент (ЕС) 2022/2472, се съхраняват за период от 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата за помощ.

В ДФ „Земеделие” се съхраняват документите по Раздели II и III от настоящите указания за предоставяне на помощта.

9. В съответствие с чл. 10 от Закона за държавните помощи ДФ „Земеделие“ е администратор на помощта по отношение на управлението и предоставянето ѝ. В съответствие с чл. 8, ал. 2 от Закона за държавните помощи дейностите по уведомяване, докладване и комуникация с Европейската комисия, се осъществяват от министъра на земеделието и храните.

10. Предоставените финансови средства по настоящата държавна помощ, имат характер на публично вземане. Принудително събиране на тези средства се осъществява от ДФ „Земеделие“ по реда на ЗПЗП, АПК и ДОПК.

За МЗХ:

Заместник-министър: (П)

Ивана Мурджева

Заместник-министър: (П)

Атанас Атанасов

За ДФ ”Земеделие”:

Изпълнителен директор: (П)

Ива Иванова